

Nr 182.

Av herr **Jensen m. fl.**, om nedsättning i övningstiden i första tjänstgöringen för de värnpliktiga, som icke kommit i åtnjutande av sådan nedsättning genom beslut av 1919 års urtima riksdag.

I proposition till 1919 års urtima riksdag föreslog Kungl. Maj:t vissa inskränkningar i övningstiden för värnpliktiga tillhörande 1919 års klass, vilka även vunno riksdagens bifall. De avkortningar i vapenövningarna, som skedde genom detta riksdagens beslut, inskränkte sig emellertid endast till att omfatta värnpliktiga tilldelade infanteriet — studenter och likställda undantagna —, trängen i egentlig trängttjänst och sjukbärarettjänst, trängen i egentlig sjukvårdstjänst samt icke vapenföra av 1919 års klass, med undantag av dem, som nämnas under B eller C i § 27 värnpliktslagen.

Härav framgår, att samtliga värnpliktiga tilldelade specialvapnen marinen samt värnpliktiga studenter och med dem likställda icke erhöilo någon minskning i sin tjänstgöring.

Den minskning i värnpliktsövningarna, som i denna proposition föreslogs, ansågs emellertid på åtskilliga håll inom båda kamrarna kunna betydligt utökas, varom de motioner, som väcktes i anslutning till propositionen, bära vittnesbörd. Även tredje särskilda utskottet, till vilket propositionen och motionerna remitterades, synes dela en dylik uppfattning. Utskottet uttalar nämligen i sin motivering följande:

»Vid den granskning, som utskottet ur nu angivna synpunkt underkastat den kungl. propositionen, har utskottet ansett sig kunna biträda den däri föreslagna avkortningen av första tjänstgöringen för vapenföra värnpliktiga vid fotfolket, trängen och intendenturtrupperna. Däremot har utskottet icke kunnat undgå att finna, att propositionen

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 4 saml. 59 häft. (Nr 182—183.) 1

företer en brist i så motto, att behörig hänsyn icke tagits till specialvapnen tilldelade värnpliktiga ävensom till studenter och med dem i värnpliktshänseende likställda. Detta har självfallet sin grund däruti, att tiden ej medgivit utförande av den särskilda utredning, vilken ansetts erforderlig för att kunna framlägga förslag rörande ändring i omförmälda värnpliktigas tjänstgöringstid. Enligt utskottets uppfattning tala emellertid synnerligen starka skäl för att jämväl dessa båda kategorier värnpliktiga komma i åtnjutande av en avkortning av den för dem nu föreskrivna utbildningstiden. Det synes därför angeläget, att frågan härom upptages till behandling i så god tid, att förslag i ämnet om möjligt kan hinna föreläggas nästkommande års riksdag. Därest, såsom utskottet förutsätter, särskilda sakkunniga komma att i och för den allmänna försvarsrevisionen inom den närmaste tiden tillkallas, synes det lämpligt att åt dessa uppdraga att i nu förevarande hänseende verkställa erforderlig utredning och framlägga därpå grundat förslag.»

Av såväl förslagen i ovan berörda motionen som utskottets utlåtande framgår, att det synes angeläget, att frågan om avkortning i de värnpliktigas utbildningstid, som icke inrymmes i här relaterade riksdagsbeslut förelägges innevarande års riksdag. Enahanda synpunkter framföras även i hans excellens statsministerns hemställan till Kungl. Maj:t om tillsättande av försvarsrevisionen.

Då det ännu icke är känt, huruvida försvarsrevisionen kommer att framlägga förslag i detta avseende, som av Kungl. Maj:t kan föreläggas riksdagen, synes det oss lämpligt att på denna väg hålla frågan öppen för riksdagen.

Det synes oss, att de skäl, som anfördes i de olika motionerna vid 1919 års urtima riksdag för ännu starkare begränsning av övningstiden än den av Kungl. Maj:t föreslagna, fortfarande äga sin fulla giltighet. Vi vilja därför föreslå en minskning i övningstiden i första tjänstgöringen av etthundrafemtio dagar för samtliga de kategorier värnpliktiga vid de olika truppförbanden, vilka icke kommo i åtnjutande av dylik minskning genom urtima riksdagens beslut. I det fall värnpliktig fullgjort så lång tid av första tjänstgöringen, att han ej kan tillgodoräknas hela denna tid, bör hemförlovning ske omedelbart efter det riksdagens beslut fattats.

Slutligen vilja vi starkt betona, att vad här föreslås icke får betraktas som något ställningstagande till vår försvarsfrågas slutliga lösning utan endast såsom ett yrkande i konsekvens med urtima riksdagens beslut.

Med anledning av vad ovan anförts, få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att nedsätta övningstiden i första tjänstgöringen med *ettthundrafemtio dagar* för alla de kategorier värnpliktiga av 1919 års klass, tillhörande härens och marinens olika vapenslag, vilka icke inrymmas i 1919 års urtima riksdags beslut; samt

att vederbörande utskott måtte formulera den lagtext, som vid bifall till motionen är erforderlig.

Stockholm den 22 januari 1920.

M. Chr. Jensen. *Harald Hallén.* *L. A. Björklund.* *Henning Leo.*
